

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון ה' שבט תשע"ח | דף היומי בבלי: עבודה זרה ו.
דף היומי בהלכה: מסעיף ב' עד סעיף ג'. | לוח יומי מקוצר: עמוד ע"א סימן רצ"ו.
מוסר: מאמר שני "ויש עוד שיחשבו" עד מאמר דרך התורה.
קנין חכמה הלימוד השבועי: פרק ב משנה יב 'וכל מעשיך יהיו לשם שמים' עד פרק ג.

הדף היומי בהלכה

האם ניתן להבדיל על כוס 'משקה קל' במקום יין?

מים - יש אומרים שדינם כמים, ויש שמסתפק בדבר. ומשקה חריף המשמש כחמר מדינה אך קשה לשתות ממנו 'רביעית' ברצף - לכתחילה אין להשתמש בו להבדלה, ובדיעבד ישתה ממנו לפחות 'כמלוא לוגמיו'.
ויש שנראה מדבריו שניתן להבדיל על חמר מדינה אף במקום שהיין מצוי בו. [שו"ע רצו, ב, ומשנ"ב ט-י, וביה"ל ד"ה אם; ביאורים ומוספים דרשו, 13 ו-16]

במקום שקשה להשיג יין, ויש משקה אחר המשמש לבני המקום כמשקה עיקרי במשך כל ימות השנה - מכוּנה משקה זה 'חמר מדינה' (= יין המדינה), וניתן להשתמש בו להבדלה במקום יין. אולם מים, או משקה אחר שאין לו חשיבות - גם אם הם משמשים כמשקה העיקרי במקום, אינם נחשבים לחמר מדינה. מי סודה דינם כמים. ומשקאות קלים ומוגזים המצויים בימינו, אשר עיקרם

הדף היומי בהלכה

האם בזמננו יש דין 'חמר מדינה'?

בסעודה, ושתיתו כמשקה קשה לרוב האנשים - ניתן להבדיל על חמר מדינה אף במקום שהיין מצוי; ומצטרפת לכך ה'עצה הנ"ל' - שגם בזמן שבו שימש היין כמשקה עיקרי, ניתן היה להבדיל על חמר מדינה אף במקום שהיין מצוי. ולכל הדעות, מצוה להבדיל דווקא על יין, וחכמינו ז"ל הפליגו במעלת הדבר ובשכרו.

[משנ"ב רצו, ה; ביאורים ומוספים דרשו, 12]

כאמור, במקום שאין מצוי בו יין, ועיקר השתייה היא ממשקה אחר, נקרא משקה זה 'חמר מדינה', וניתן להבדיל עליו.

ויש אומרים כי בזמננו שהיין מצוי בשפע, ומאידך, במקומות רבים אין שותים אותו בתדירות, אלא במועדים מסוימים, והמשקאות האחרים אינם באים כתחליף ליין - אין דין 'חמר מדינה' לשום משקה; ויש אומרים כי אדרבה, כיון שבזמננו אין היין משמש כמשקה עיקרי, וברוב המקומות אין מגישים יין

הדף היומי בהלכה

האם ניתן להבדיל על כוס קפה עם חלב?

בשעת הדחק בקפה ללא חלב בלבד.
בירה לבנה - יש אומרים שנחשבת כחמר מדינה, ויש שהקל רק בשעת הדחק. ובירה שחורה - נחלקו הפוסקים אם נחשבת כחמר מדינה; ויש שהקל רק בדיעבד. וכאמור לעיל, הגדרתו של משקה כחמר מדינה תלויה במנהג המקום - לשתותו כמשקה עיקרי וחשוב.

[ביאורים ומוספים דרשו רצו, 16]

לדעת הסוברים שיש בזמננו דין 'חמר מדינה' (ראה לעיל) - יש אומרים שמיצי תפוזים ואשכוליות נחשבים כחמר מדינה, ויש שהסתפק בדבר. ונחלקו הפוסקים לענין תה, ויש שהקל בשעת הדחק.
וקפה - בחום שהדרך לכבד בו אחרים לשתות - יש אומרים שדינו כחמר מדינה, הן עם חלב והן ללא חלב, הן 'שחור' והן 'נמס'; ויש שהקל רק במקומות שמגישים אותו בשמחות; ויש אומרים שאינו נחשב כחמר מדינה; ויש שהקל

באמצע השיחה עם הגר"א גורדון זצ"ל, נכנסה הבארונת רוטשילד והודיעה לבעלה כי נסיכה הגיעה לבקרו. אולם רבי שמעון זאב לא הניד עפעף והמשיך בשיחתו כאילו לא אירע דבר

ליום השנה לפטירת הברון רבי שמעון וולף רוטשילד זצ"ל

מצוה דאורייתא. חש אני חיוב להודיעו על כך משום 'הוכח תוכיח את עמיתך'. הברון הזדעזע. "היתכן?! הלוא מעודי נזהרתי אפילו באיסורים דרבנן בשיא הדקדוק האפשרי. גם גדולי תורה רבים ביקרו בביתי ואף אחד מהם לא גילה את אוזניו ולו ברמז על הדבר!"

"הנה, ידידי", חייך ראש הישיבה, "אמרה התורה הקדושה 'וישמן ישרון ויבעט', ואני סובבתי בארמונו, מצאתי כי קיימת את היושמן ישרון אך לא את ה'ויבעט'..."

אפיזודה נוספת הקשורה לביקור זה מספרת, כי תוך שיחתם נכנסה הבארונת, בתו של סלומון מאיר רוטשילד מנהל הסניף הוינאי, והודיעה כי נסיכה הגיעה לבקרו. רבי שמעון זאב לא הניד עפעף והמשיך בשיחתו כאילו לא אירע דבר. שעה קלה חלפה ושוב נכנסה הבארונת והביעה פליאה על שהוא נותן לנסיכה להמתין.

"מאן מלכי - רבנן", ענה הברון. "הרב השווה עתה כאן, מלך הוא, ואין דוחים מלך מפני נסיכה".

(מוסף שבת קודש יתד נאמן כ"ב אדר תשמ"ח)

הברון רבי שמעון וולף רוטשילד זצ"ל היה נכדו של ראש שושלת רוטשילד רבי מאיר אנשיל. היו ממשפחתו שעלו עליו בעושר בנכסים וברכוש, ואף על פי כן לא היה דומה לו בגודל הצדקה והחסד אשר עשה עם רכושו. גדולי תורה, ראשי ישיבות, מחברי ספרים תורניים ואחרים נסתייעו מכספו ונתמכו בממונו, ונדב בנדב עמדות משתוממים מול גודל יראתו את אלוקיו.

סיפורים רבים המספרים על אישיותו בכלל ועל קשריו עם גדולי ישראל בפרט, מפוזרים לכל רוחבה של הספרות ההיסטורית העוסקת באותן שנים. אחד מהם הוא המתאר את ביקורו של הגאון רבי אליעזר גורדון ראש ישיבת טעלז בביתו. רבי אליעזר הגיע לביתו כדי להתרימו למען ישיבת טעלז המצויה במצוקה. הוא שהה בביתו הגדול זמן מה והביט על אורחותיו של בעליו. מחד התרשם מיראת השמים של הברון ומהקפדתו על כל דין, הלכה ומנהג בשיא הדקדוק, ומאידך הביט על עושרו, על נברשותיו הנוצצות, על כלי הזהב הרבים ועל הפאר וההדר שהזדקרו מכל פינה.

לכשנפרד ממנו לאחר שנתמך בסכום כסף גדול, פנה אל מארחו ואמר לו: "מה אומר לכבודו. סובבתי בכל ביתו ומצאתי כי כבודו עובר בתמידות על

משפרים את מערך המבחנים: מעתה טופס אחד של מבחן לשני המסלולים ב'דף היומי בהלכה'

הרה"ג ר' אהרן כהן, ראש מערך מבחני 'הדף היומי בהלכה' מסביר את התועלת הגדולה שתצמח משילוב מסלולי הבחינה, ומספר על הגידול המשמעותי במספר הנבחנים בחודשים האחרונים.

יעקב א. לוסטיגמן

הלכתיות חשובות מאוד שאינן מופיעות במשנה ברורה, או לחלופין נותן טעם לפסקי המשנה ברורה, מה שמסייע גם בזכירתם - כפי שכותב מרנא הח"ח בעצמו בהקדמה למשנה ברורה, שקל יותר לזכור את ההלכה אם יודעים את הטעם שלה".

הרב כהן מסביר שבשיטה החדשה, יכול כל נבחן לקחת לידי את טופס הבחינה, לעבור על השאלות ולאחר מכן להחליט אם הוא רוצה להיבחן במסלול עם הביאור הלכה או במסלול הקל יותר.

"מדובר בעוד אחד מהשיפורים שאנחנו עושים לטובת הנבחנים", הוא מוסיף, "לצד הפשטת השאלות במבחנים, והפיכת המבחנים לקלים יותר, כדי שכל מי שבאמת למד 'דף היומי בהלכה' במשך החודש, וחזר על תלמודו פעם ופעמיים, יוכל באמת לקבל ציון גבוה ולזכות במלגה מלאה או כמעט מלאה".

לדבריו: "הפעולות הללו ורבות אחרות שביצענו בחודשים האחרונים תרמו לתוספת של עשרות אחוזים למספר הנבחנים מדי חודש, ומגמת העליה נמשכת בס"ד. אנחנו גם יוצרים טלפונים עם נבחנים שנשרו והפסיקו לערוך את המבחנים, בודקים מולם מה גרם להם לנטוש את התוכנית, ומעודדים אותם לשוב ללימוד הדף היומי בהלכה. בין אלפי הנבחנים שהתווספו בחודשים הללו, ישנם רבים שכבר נבחנו בעבר ונשרו מהתוכנית, ורבים אחרים שרק עכשיו הצטרפו בפעם הראשונה, מתוך מטרה ללמוד ולדעת את הלכות שבת על בוריין".

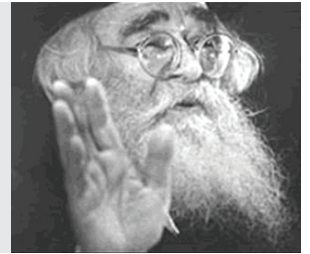
מאז הקמת תוכנית 'הדף היומי בהלכה' של 'דרשו' לפני למעלה מעשור, כוללת התוכנית שני מסלולי לימוד: המסלול הקל יותר של לימוד שולחן ערוך עם משנה ברורה ושער הציון, לעומת המסלול הדורש מעט יותר השקעה מצד הנבחנים וכולל בתוכו גם את הביאור הלכה.

המבחנים אף נערכו עד כה בשני המסלולים. כשכל אחד מהנבחנים יכול היה לבחור בין טופס בחינה במסלול עם הביאור הלכה, או בלעדיו.

החל מהמבחן הקרוב, כך אומר הרה"ג ר' אהרן כהן ראש מערך מבחני 'הדף היומי בהלכה' ב'דרשו', יאוחזו שני המבחנים לטופס בחינה אחד, וכל נבחן יוכל להחליט אם למלא את התשובות גם לשאלות הכוללות את הביאור 'הלכה' או לא, כשמי שיבחר שלא להשיב עליהן, יזכה לשקלול הציון שלו בהתאם למסלול הלימוד הקל יותר, מבלי שהעובדה שהוא לא השיב על חלק מהשאלות תפגע בציון שלו.

"מדובר בהזדמנות שמאפשרת לכל מי שלומד 'דף היומי בהלכה' ועד כה לא למד 'ביאור הלכה' כסדר, להצטרף ללימוד זה. אין חולק על כך שהביאור הלכה' מעניק השלמה יוצאת דופן למשנה ברורה, ולא בחינם כותב מרנא החפץ חיים במשנה ברורה לא פעם 'ועיין בביאור הלכה', משום שהביאור הלכה אכן מרחיב את הנושאים השונים ובמקרים רבים גם מכריע הכרעות

האברך פרץ בבכי וסיפר שאווירת נכאים שוררת בביתו, והוא מבקש מהרב שך, כמי שיש לו השפעה, שיתקשר לסכל את המזימה ולתקן את המעוות

הנני ממטיר לכם לחם מן השמים (שמות טז ד)

תגיע אליה. הפרנסה מן השמים, ואין אדם נוגע במה שמוכן לחברו כמלוא נימא. הרי שוטה הוא אותו אחד שניסה להשיג דבר המובטח לו בדרכים עקלקלות שלא כדין. הבה ננהג אנו כפיקחים".

והוסיף רבנו: "חז"ל אמרו בגמרא שקשה פרנסתו של אדם כקריעת ים סוף, שנאמר 'לגוזר ים סוף לגזרים' וסמוך לו 'נותן לחם לכל בשר'. ובקריעת ים סוף - הרי עברו כולם, איש לא נותר על החוף"...

(קנין תורה)

אברך תלמיד חכם בא לפני רבנו הגרא"מ ש"ך זצ"ל ותינה את צערו: בתו התקבלה כמורה, ולפתע הודיעו לה על ביטול המשרה. התברר שמאן דהו הפעיל קשרים ולחצים ודחו את בתו מפני נכדתו של הלה. פרץ האברך בבכי וסיפר שאווירת נכאים שוררת בביתו והוא מבקש מהרב שך, כמי שיש לו השפעה, שיתקשר לסכל את המזימה ולתקן את המעוות.

השיבו הרב שך במתק לשונו: "יש כאן שני ענינים נפרדים. את נגע הפרוטקציה אכן יש לעקור מן השורש. אבל אתה הרי לא באת כדי ללחום למען הצדק, מה שחורה לך היא פרנסת בתך. הריני אפוא להבטיחך שהפרנסה המיועדת לה -

עניינא דיומא - ט"ו בשבט

תמר מול תפוח, זית מול תמר, תפוח מול אגס - מהו סדר הקדימה לברכה במאכלים שברכתם שווה?

יתבאר עוד בנוגע לפירושה של 'חביבות' זו. [ופירות שהוזכרו בדברי חז"ל כמשל לעם ישראל, כגון תפוחים ואגוזים - יש שכתב שיש להם חשיבות כפרי חביב ויש חולקים]; (ג) אם שניהם שווים גם בחביבותם, אם אחד מהם מזין את הגוף, כגון תבשיל של מיני דגן, והאחר אינו מזין את הגוף, כגון מיני מתיקה - יתכן שצריך להקדים ולברך על המאכל המזין. ונחלקו הפוסקים אם למאכל הנאכל לצורך בריאות יש חשיבות על פני מאכל אחר.

[שו"ע ריא, א, משנ"ב ב-ו, ושעה"צ ג-ד; ביאורים ומוספים דרוש 3 רז]

האוכל שני מאכלים שברכתם הראשונה שווה:

אם אחד מהם משבעת המינים, כגון תמר ותפוח: צריך להקדים ולברך על הפרי משבעת המינים. [ופירות ארץ ישראל אינם קודמים לפירות חוץ לארץ].
אם שניהם משבעת המינים, כגון זית ותמר: א) צריך להקדים את השלם; ב) אם שניהם שלמים יש לברך לפי הסדר המיוחד שבו הוזכרו שבעת המינים בתורה וכפי שנלמד בימים הבאים.

אם שניהם שלא משבעת המינים, כגון תפוח ואגס: א) צריך להקדים את השלם; ב) אם שניהם שלמים צריך להקדים את החביב עליו יותר; ובהמשך

קנין חכמה - פרקי אבות

אמר גאב"ד טשעבין לבחור: "מהו מחירו של חלאט, עשרים לירות? אתן לך עשר לירות, ואת המחצית השניה תבקש מרבך". חזר הבחור בשמחה לרבי מתולדות אהרן וסיפר לו את הדברים

ענה גאב"ד טשעבין לבחור: "מעיקר הדין מותר לך למוכרה, כי הלוא כוונתך רצויה לשם שמים. אמנם לפניך משורת הדין איעצך שלא לעשות כן. ולתכלית הענין אציע בפניך פתרון הגון: ובכן, מהו מחירו של חלאט - עשרים לירות? אתן לך כעת עשר לירות (היה זה סכום נכבד ביותר בימים ההם) ואילו את המחצית השניה תבקש מרבך"...

הבחור חזר בשמחה לרבי וסיפר לו כיצד השתלשלו העניינים. נענה הרבי ואמר לו: "מוכן אני להשלים לך את המחצית השניה החסרה, אולם בתנאי אחד, והוא - שעליך להקפיד ביותר בקריאת שמע של שחרית שלא לאחר את זמנה. והיה ביום שלא תעמוד בתנאי זה - אסור לך ללבוש באותו יום את החלאט..." (דברות קודש, וארא תשע"ב, תולדות אהרן)

הוי זהיר בקריית שמע ובתפילה (אבות ב יג)

מעשה היה לפני כמה עשרות שנים בבחור שהגיע בגפו מחו"ל ללמוד בארץ ישראל, והתקרב לרבי מתולדות אהרן ז"ע עד שדבק בו ביותר והיה מבאי ביתו וממקורביו.

בחלוף הימים השתוקק אותו בחור להחליף את סגנון לבושו וללבוש חלאט ירושלמי, אולם לא היתה בידו פרוטה לפרטה. עלה אפוא רעיון בדעתו - למכור את חליפתו הנוכחית ולרכוש בתמורתה חלאט. דא עקא, שאביו השיב לו במכתב בענין מבוקשו זה, שאינו מרשה לו בשום פנים למוכרה. הבחור לא ידע לשיטת עצות בנפשו, והלך לשאול בעצתו של הרבי, שהפנה אותו אל גאב"ד טשעבין (שאליו היה מפנה לפעמים את שואליו) שיחווה לו דעה כדת מה לעשות.

כששמע הסטייפלער את בקשתו הגיב: "מה פתאום ניתוח? אין בכך שום צורך! אפשר להאריך ימים בלי ניתוח!". הבעל ההמום לא ידע את נפשו. כיצד יוכל להודיע לאשתו לפתע פתאום כי הכל מבוטל

כי אני ה' רופאך (שמות טו כו)

בספר 'תולדות יעקב' אודות הסטייפלער זצ"ל מובא המעשה דלהלן: אשה אחת הייתה אמורה לעבור ניתוח לב לפי המלצת הרופאים. ביום המיועד לניתוח, כעבור חצי שנת המתנה, בהיותה בדרך לבית החולים במונית בלווית בעלה, ביקש הבעל מן הנהג לעבור דרך רחוב רשב"ם, כדי שירד להתברך מפי הסטייפלער לפני הניתוח.

כששמע הסטייפלער את בקשתו הגיב: "מה פתאום ניתוח? אין בכך שום צורך! אפשר להאריך ימים בלי ניתוח!". הבעל ההמום לא ידע את נפשו. במונית למטה ממתניה אשתו, אשר כבר מוכנה נפשית לניתוח, וכיצד זה יוכל להודיע לה לפתע פתאום כי הענין בטל ומבוטל.

נכד הסטייפלער שהבחין במבוכתו, יעץ לו לומר לאשתו שהסטייפלער שלח להיוועץ ברב שך, וכך תעכל האשה במתינות את המהפך. הרעיון מצא חן בעיני הבעל, והוא עלה גם לביתו של הרב שך זצ"ל וסיפר את סיפורו.

"נו", הגיב הרב שך, "הסטייפלער יודע מה נעשה בשמים, ואם אמר שאין צריך ניתוח אז באמת אין בו צורך". ההכרעה הכפולה התקבלה על לבם של בני הזוג והם סבו על עקבותיהם וביטלו את הניתוח.

וראה זה פלא. חלף זמן לא רב והמיחוישים שהיו בלבה של האשה נעלמו כליל, והיא שבה לתפקוד מלא כאחד האדם!

אולם הסיפור לא מסתיים כאן. שנים מאוחר יותר נפטר הסטייפלער, ומאז שבו אל האשה מיחושיה וכאביה. שוב חזר הרשרוש בלב, ושוב המליצו לה הרופאים על ניתוח. כעת פנה הבעל אל מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א וסיפר לו את כל השתלשלות הדברים.

נענה רבי חיים ואמר: "יש מחלוקת תנאים במדרש (ספרי עקב סי' לא) אם ברכה של צדיק מוגבלת לתקופת חיותו בלבד, או שהיא תקפה גם מעבר לה, והמחלוקת היא מהי מדת קידוש ה' שבקיומה של ברכת הצדיק, האם גם לאחר פטירתו ניכר קידוש ה' שבקיום ברכתו.

"במקרה שלנו", סיים רבי חיים, "הכל מודים שגם לאחר הפטירה יהיה ניכר קידוש ה', שהרי רבנו בירכה שתאריך ימים, ואם חלילה לא תאריך ימים תצא ברכתו לבטלה! ממילא כאן הכל יודו שהמחלה לא תשוב עוד!".

ואכן האשה הבריאה בשנית!

(דברי שיח תשע"ו)

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

לפתע פנה אחד האנשים להגר"א לאפיאן ואמר לו: "רבי, מדברים כאן לשון הרע". השיבו הגרא"ל: "אם כן בוא ונברח מכאן"... ויצאו מיד למקלט אחר. לא עבר זמן ונפלה פצצה במקלט הראשון

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

עד כנגד כסא הכבוד". בהקשר לכך מביאים בביאורים ומוספים מה שכתב הגר"ח ברלין (אגרת בהקדמה לכוכבי אור מהדו"ת) שנגלה אליו בחלום הגאון רבי איצלה בלאזר זצ"ל והוא שאל אותו מה נעשה בשמים, וענה לו ר' איצלה שדין שמים חמור עד מאוד שאי אפשר לשום אדם בעולם הזה לשער, ובייחוד מקפידים על דיבורים אסורים שנאמרו שלא כהוגן.

והוסיף בזה הגר"ח"י משקובסקי חתנו של הגר"י בלאזר (מובא בילקוט לקח טוב פרשת מצורע), שהגר"ח ברלין אמר לו באותו עניין, שר' איצלה אמר לו שאמנם על תלמיד חכם יש הרבה מליצי יושר בשמים, אבל על חטא הלשון מקפידים מאוד. והגר"א לופיאן היה מספר מעשה זה בהתרגשות רבה, והיה מסיים בזעקה מעמקי לבו: "אבל חטא לשון הרע נורא מאוד!" וחזר ואמר: "חטא לשון הרע נורא מאוד! נורא מאוד חטא הלשון! אף אחד אינו בא להגן על החוטאים בחטא זה".

עדיין נמצאים אנו בהקדמת 'חפץ חיים' לספרו. הקטע הנלמד ביום זה עוסק בטעם החומרה המיוחדת של עוון לשון הרע, מדוע באמת עוון זה הוא הגורם את כל הגלויות וכל הצרות, והוא המעכב את הגאולה.

מספר טעמים מביא לכך 'חפץ חיים'. הטעם הראשון, אותו הוא מביא מזהוהר הקדוש בפרשת פקודי הוא, מפני שעל ידי עוון זה "מעורר אדם את המקטרג הגדול על כלל ישראל, ועל ידי זה הורג כמה אנשים בכמה מדינות"...! בביאורים ומוספים של 'דרשו' מביאים על כך מעשה היה עם הגר"א לאפיאן זצ"ל, שבזמן המלחמה שהה במקלט עם עוד מספר אנשים, ולפתע פנה אליו אחד מהנמצאים ואמר לו: "רבי, מדברים כאן לשון הרע". השיבו הגרא"ל: "אם כן בוא ונברח מכאן". ויצאו מיד ומצאו מחסה במקלט אחר. לא עבר זמן ונפלה פצצה במקלט הראשון וגרמה לאסון רב, רח"ל.

עוד מביא 'חפץ חיים', שזו כוונת הגמרא באומרה שכל המספר לשון הרע "מגדיל עוונות עד לשמים", וכן נאמר בתנא דבי אליהו שהלשון הרע "עולה

מיהו בעל המלון שדואג ללוקסוס במסדרונות על השבון חדרי האירוח?

צילום: יואל וקסבורג

מתוך לימוד המוסר היומי בספרי החפץ חיים:

עינים לבל יחסר להאורחים מאומה, ולמלא רצונם בכל אשר ישאלו, ואלה שלנים בפרוזדור אינו מסתכל עליהם רק לפעמים. ומי שיתנהג היפך זה, בין הכסילים יחשב, ויכיר את החסרון שבהנהגתו בבוא עת התשלומים, שישבו לו כגמולו. והנמשל מובן – על עניני עבודת ה', שממנה נמשכים החיים בעולם הזה ובעולם הבא, אינו מסתכל רק לפעמים, ועל עניני העולם הזה, שהוא הפרוזדור הקלה והנפסד, הוא מסתכל בשבע עינים, שלא יחסר מן ה'לוקסוס' מאומה! אשרי האדם המתבונן בכל זה בעודו בחייו, ואז ייטיב לו ה' בזה ובבא".

[חומת הדת, חתימת הספר ב]

"יש שיחשבו בנפשם שאין עליהם חיוב להחזיק תורה, משום שהשעה דחוקה להם, כי הם בעלי הוצאות גדולות. אבל כאשר יתבוננו היטב בהנהגת ביתם יראו בעצמם שכמה דברים הם מותרות גמורים, ועליהם אינו אומר שהשעה דחוקה לו, ואילו על החזקת התורה שלא תתמוטט, הוא חושב שהשעה דחוקה לו. ולמה הדבר דומה? לאחד שמחזיק בית מלון לאורחים, ובהם חדרים מחדרים שונים. יש שמחירו רובל ליום, ויש למחצית הרובל, ויש גם כן פרוזדור שלנים שם אנשים פחותים עבור אי אלו פרוטות ליום. ומדרך העולם, שאותם החדרים היקרים, שיעקר חיי בעל המלון הוא מהם, עליהם הוא מסתכל בעצמו בשבע

פרשת השבוע

"עקבתי אחרי מרן הגר"ח וראיתי שבכל ערב שבת הוא מגלגל את הכסא שלו לראש השולחן, וזוהי ההכנה שלו לשבת. יום אחד" – ממשיך האיש ומספר – "עשיתי את זה בעצמי, לקחתי את הכסא והעמדתי אותו ליד שולחן השבת..."

הכסא שלו לראש השולחן, וזוהי ההכנה שלו לשבת. "יום אחד" – ממשיך האיש ומספר – "עשיתי את זה בעצמי, לקחתי את הכסא והעמדתי אותו ליד שולחן השבת. רבי חיים הגיע כדי להעביר את הכסא, וראה שהכסא כבר הועבר לכבוד שבת. יצא למרפסת, הביא כסא ושם אותו ליד השלחן. אחר כך יצא שוב והביא כסא נוסף. אחד מבני המשפחה ביקש לקחת ממנו את הכסא ולהביא בעצמו, אך רבי חיים השיב לו: "גם אני רוצה לעשות משהו לכבוד שבת".

(ומתוק האור)

והיה ביום הששי והכינו את אשר יביאו (שמות מז ה)

אחד מבאי ביתו של מרן הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א סיפר, שפעם שאל את הרבנית ע"ה: "מה עושה רבי חיים לכבוד שבת? הן רבא מלח שבוטא רב הונא מדליק שרגא..." ורבי חיים – מה הכנתו לשבת?" חייכה הרבנית ואמרה: "הוא לומד לכבוד שבת." "אבל אני עקבתי אחריו" – סיפר אותו אדם ממקורביו – "וראיתי: בדרך כלל יושב רבי חיים בחדרו, ליד השולחן עם הספרים, ויש לו כסא מיוחד, עם גלגלים, שעליו היה יושב גם אביו. גם בשבת, כאשר רבי חיים יושב בראש השולחן, מקפיד הוא לשבת על הכסא הזה. ראיתי, שבכל ערב שבת הוא מגלגל את